

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

פרשת משפטים

• דברי בינה •

ולא תעלה כמעלת על מזבחי וגו'. ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. (כ כג - כא א) הנה ידוע ש'חוקים' הוא בלי טעם, ו'משפטים' הוא שאנו מבינים לכאורה הטעם. אבל באמת - זה יהיה כלל גדול לאיש ישראל, כי לא מחשבותי מחשבותיכם, שאפילו "המשפטים" ידע שהוא אינו משיג הפנימיות, "וגבוה מעל גבוה שומר". "ולא תעלה במעלות", שידמה לך שיש לך איזה מעלה, שאתה מבין שכל התורה, לא כן ידמה בלבבו.

עמ' קמז

• חלקת יהושע •

ואלה המשפטים. (כא א) אך יאמר, כמו שאיש ישראל מקדש עצמו בדברים הגשמיים, כך מרגיש חיות בתורה ותפלה, וזה ואלה המשפטים, מוסיף על הראשונים [תנחומא], חיות וקדושה, לפניהם, כמו שמתנהג בגשמיות.

דף לה

• מבשר טוב •

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. (כא א) ותרגם אונקלוס: "ואילין דיניא די תסדר קדמיהון". וכמאמר כ"ק אאמו"ר

זצללה"ה: שעיקר יסוד המשפטים שתשים לפניהם, שצריך להיות 'סדר' בכל דבר. וצריך לחיות באופן מסודר, שיהיה הולך לישון בזמן כראוי, בשעה אחת עשרה כמדובר. אבל אם הולך לישון באחד או בשתיים בלילה וכדומה, אז אין מוחו מיושב, ואין נפשו שקטה, ואי אפשר שיצליח בלימודיו ובתפילתו, וזה הכל מעצת היצר.

ידח האיתנים תשע"א

• תולדות אדם •

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. (כא א) וברש"י: אשר תשים לפניהם - כשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם.

וזה כוונת רש"י ז"ל, באמרו "כשלחן הערוך ומוכן לאכול", המשיל הדבר לדבר אכילה, שמחויב האדם האוכל את גוף המאכל, לתקן את דבר הרוחני שבמאכל הלו. וכמו כן זה הדיין גם כן יראה לתקן את פגם הנפש שעל ידי זה בא ההיזק.

עמוד צא

• ואלה הדברים שנאמרו לדוד •

כי תקנה עבד עברי. (כא ב) כי תקנה' לשון תיקון, אם ירצה האדם לתקן את כל גופו, 'עבד עברי' - צריך להיות בחינת עבד כמו שהעבד בטל מכל

לחלשות. ושאלו אותו למה התעלף, השיב:
 כי התעמק בפסוק "זובח לאלהים יחרם
 בלתי לה' לבדו" - עד כמה מגיע בלתי לה'
 לבדו, עד שנתבטל במציאות. (אוצר ישראל
 ערך היהודי הק' אות ה')

ובמו שאמר היהודי הקדוש זצ"ל זכותו יגן
 עלינו: שיש לו ד' מאות דרכים

בבלתי לה' לבדו. (יכהן פאר עמ' קה)

• מבשר טוב •

ונקרב בעל הכית אל האלהים, אם לא שלח
 ידו במלאכת רעהו. (כב ז)
והרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זצלה"ה
 פירש את הפסוק: שאותם בעלי
 בתים שהוכרחו לצאת למסחר משא ומתן
 להביא טרף לביתם, ואינם יכולים לשבת כל
 היום על התורה ועל העבודה כהתלמידי
 חכמים, כיצד יתקרבו הם להשם יתברך
 בתוך מלאכתם ומסחרם. ועל כך אמר
 הכתוב: "אם לא שלח ידו במלאכת רעהו".
 שבזה שנושא ונותן באמונה, ואינו שולח
 ידו במלאכת רעהו, יכול להתקרב אל השם
 יתברך, ממש כמו התלמידי חכמים
 העוסקים בתורת השם.

ובדברינו עתה מבוארים הדברים היטב.
 כאשר נתבאר שמתוך משא
 ומתן באמונה והתנהגות בישרות, בין איש
 לרעהו בכל ענייני מלאכתו ועבודתו. הרי
 שמגלה בזה את אהבת ישראל שלו, ועל ידי
 "ואהבת לרעך כמוך", אפשר להגיע ולזכות
 לכלל גדול בתורה. וכמו שנתבאר שמתוך
 אהבת ישראל יגיע לאהבת השם יתברך
 ואהבת התורה.

אחדות ישראל פ"ב

וכל להאדון, וכל אבריו משועבדים לעבודת
 האדון, כן צריך האדם לבטל את כל כוחות
 גופו לקדושת השם יתברך שלא ירגיש שום
 כח עצמי חס וחלילה, רק שהכל בטל לכח
 הו"יה ברוך הוא.

עמוד קמט

• תורת הרה"ק מלענטשנא •

ואם אמר יאמר העבד אהבתי את אדני את
 אשתי ואת בני לא אצא חפשי. (כא ה)
"אהבתי את אדוני" זה אדון העולם.
 "ואת אשתי" זו התורה
 הקדושה, כנודע במשלי [לא י] גם רבותינו
 ז"ל דרשו [פסחים מט:] 'אל תקרי מורשה אלא
 מאורסה'. "ואת בני", זה עמו בני ישראל -
 שכל חפצי ותשוקתי לעבוד את ה' באמת,
 וללמוד בתורה הקדושה, ולאהוב את כל
 אחד מישראל באהבת אמת. "לא אצא
 חפשי" שלא לילך בטל רגע אחת מתורת ה'
 ומדבקותו יתברך, וכמו שנאמר באבות [ב טו]
 "ולא אתה בן חורין" וכו', אך מה נעשה
 לאחותינו מכוחות הדינים קשים שמקטרגים
 על עם ה'. והשאור שבעיסה מעכב, והעצה
 לזה "והגישו אדוניו אל האלהים", אין
 הגשה אלא תפלה [ע"י רש"י בראשית יח כג].
 שיתפלל האדם שיתגלה מלכותך עלינו
 מהרה.

עמוד לד

• היהודי הקדוש •

זובח לאלוקים יחרם בלתי לה' לבדו. (כב
 יט)
פעם אחת עמד היהודי הקדוש זי"ע על
 גגלו האחת כמה זמן, ואחר כך נפל

• ויאמר משה - לברטוב •

ואנשי קודש תהיון לי. (כב ל)
נראה לומר בדרך צחות: כי יש אנשים אשר מתנהגים בקדושה ובפרישות, אכן בכל זאת אינם דביקים בקדושתם להשם יתברך, כי יש בכל זאת פניות ונגיעות ולא לשם שמים לבד.

וזה "ואנשי קודש תהיון לי", היינו שכל קדושתכם ופרישותכם תראו שיהיה לשם שמים לבד, ולא לשום פניה אחרת, ורו"ק ותשים אל לבך.

עמוד קנד

• מבשר טוב •

ואנשי קודש תהיו לי. (כב ל)
מאמר הרה"ק מקאצק צוקללה"ה לבאר הפסוק "ואנשי קודש תהיו לי". שצריך להיות מענטשליך הייליג, נקדוש אנושי, כי בראשונה צריך להתנהג כבן אדם, להיות בעל מדות ובעל חסד, לוותר

• ארון עדות •

אם חבל תחבל שמלת רעך עד בא השמש תשיבנו לו כי הוא כסותו לכדה הוא שמלתו וגו'. (כב כה)

אם חבלת באמת מן העבירות תראה לשוב עליהם ע"י לימוד הלכה קודם שתשקע שמשך
על דרך המוסר, שמל"ת נוטריקון ש"ס"ה מ'צוות ל'א ת'עשה. "רעך" - זה הקדוש ברוך הוא, 'רעך וריע אביך אל תעזוב' [משלי כו ז]. וזהו "אם חבל תחבל 'שלמת' רעך" - כאשר תפגום באחת ממצות השם אשר לא תעשינה, "עד בא השמש תשיבנו לו" - תראה לתקן ולשוב בתשובה טרם יבוא שמשך, על דרך הכתוב [קהלת יב א-ב] "וזכור את בוראך וגו' עד אשר לא תחשך השמש".

ועיקר התיקון הוא בלימוד הלכה, ולכן "ה'וא כ'סותו ל'כדה ה'וא" - ראשי תבות הלכ"ה והבן.

עמוד קלג

מעשי הצדיקים

אם בעל אשה הוא ויצאה אשתו עמו. (כא ג)

הרבנית הצדקנית מרת שרה פייגע ע"ה אשת מרן הרה"ק מלענטשנא זי"ע, הייתה מתייגעת עבור צרכי הבית ופרנסת המשפחה, ורבינו הק' היה יושב ועוסק בתורה, פעם אחת נכנסה אליו עת ישב בחדרו, וראה כי היא מאומצת מידי מעבודות הבית, יותר מכל יום, ורצה לנחם אותה ולפייס דעתה על שאין עוזרה, והיה לרבינו בקירות הבית שקעים שבהם היה מניח את ספרי הקודש שלו, ווילון בד מכסה אותם. - ורבינו הק' פתח את הווילון ואמר לה: וכי את חושבת שאת עובדת בשבילי, והראה לה שם את כל רבותיו הקדושים שהם שבאותם השקעים שבקירות, ומיד נפלה ארצה והתעלפה. ואמר רבינו הק', עם כל זה שיש לה נשמה גבוהה ויש לה השגות, וחשבת שאת תיבה, אבל בכל זאת היא אישה. (הרה"ח יצחק מאיר אסתרזוו ע"ה בשם מרו אדמו"ר זצ"ל)

אור יקרות

מאוצרו של הרה"ח חיים שלום פרוש ז"ל

וְדַל לֹא תִהְיֶה בְּרִיבוֹ - בשעת הריב עם יצרך, אל תחשוב שהנך דל נגדו, אלא עמוד בתקיפות והילחם עמו - ודל לא תהדר בריבו.

(דברי בינה)

בשעה שהמה צריכים לעסוק בענייני דרך ארץ, ויגן עליהם צדקתם ועבודתם בבחינת יששכר וזבולון וישפיעו עליהם שפע ברכה והצלחה בכל עת ובכל זמן.

עמוד פ

• דברי בינה •

כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע. (כד ז)
הנה בראשונה נאמר: "כל אשר דבר ה' נעשה", ואחר כך הוסיפו "נעשה ונשמע", ויש לתת טעם לזה. אך בראשונה היה השבע מצות של בני נח, וזהו הוא בעצמו החילוק, שהמצוות של בני נח מה שהם עושים יש להם גבול, ואם עשה המצוה אין לו עוד מה לעשות. אבל עשיות מצוות התורה ובקדושת ישראל, הוא עשיית המצוה עד אין שיעור, ומה שעושה הוא רוצה עוד יותר לשמוע.

ועל דרך שפרשתי כבר "ואחרי מצוותיך תרדוף נפשי", שאהיה מרגיש אחר עשיית המצוה רדיפה חדשה אחר המצוות, שלא יהיה אצלי בזה שיעור. וכמאמר המדרש: אוהב כסף וכו', אוהב מצוות לא ישבע מצוות. שאחר המצוות נתהוה לו רצון חדש לעשות המצוה. וזה שאמרו "נעשה ונשמע", שאחר העשייה רוצין אנו עוד לשמוע.

עמוד נה

משלו ולאהוב כל אחד מישראל. ועל כן אנו אומרים בתפלה: "לעולם יהא אדם ירא שמים", כי העיקר הוא באדם, שינהג כבן אדם. ועיקר דברים שאפשר להכיר בהם אם מתנהג כאדם או ח"ו כבהמה, הוא בדברים שבסתר, שאין בני אדם רואים אותו - שם הוא אבן הבוחן, האם מתנהג כאדם אם לא.

סגולת התשובה בדורות האחרונים - המוקדש כולו לימי השוכני"ם, פרק יב

• תורת הרבי ר' ירחמיאל מפשיסחא •
ועבדתם את ה' אלוקיכם וברך את לחמך וגו'. (כנ כה)
הכתוב מתחיל בלשון רבים, ומסיים בלשון יחיד. אם אדם יחפוץ שגם חבירו יעבוד את ה', המברך מתברך, על ידי זה "וברך את לחמך".

עמוד כט

• ישועות אברהם •

הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמרך בדרך וכו'. (כנ כ)
ויש לדקדק מה שייכות דבר זה אחר פרשת משפטים. ואפשר לומר, שהצדיקים נקראו 'מלאכים', כמו שנאמר [במדבר כ טז] "ונצעק אל ה' וישמע קלנו" וישלח מלאך [ויצאנו ממצרים] על משה רבינו עליו השלום, שהשם יתברך הבטיח שבעת שיקיימו משפטי תורה ומצוות, אזי ישמרו אותם הצדיקים שבכל דור ודור

לעילוי נשמת
 הרה"ח ר' גדליהו משה
 בן הרה"ח ר' יצחק מרדכי ז"ל
 דייטש
 נלב"ע כ"ז שבט תשע"ה
 ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת
 הרה"ח ר' מאיר עמנואל
 בן הרה"ח ר' יהושע לייב ז"ל
 שקול
 נלב"ע כ"ח שבט תשפ"א
 ת.נ.צ.ב.ה